

**UNIVERSITY
OF LATVIA**

TESTING NEW SITES FOR SEISMOLOGICAL OBSERVATION STATIONS IN LATVIA

Viesturs Zandersons
Matīss Brants

viesturs.zandersons@lu.lv

Rīga, 2024

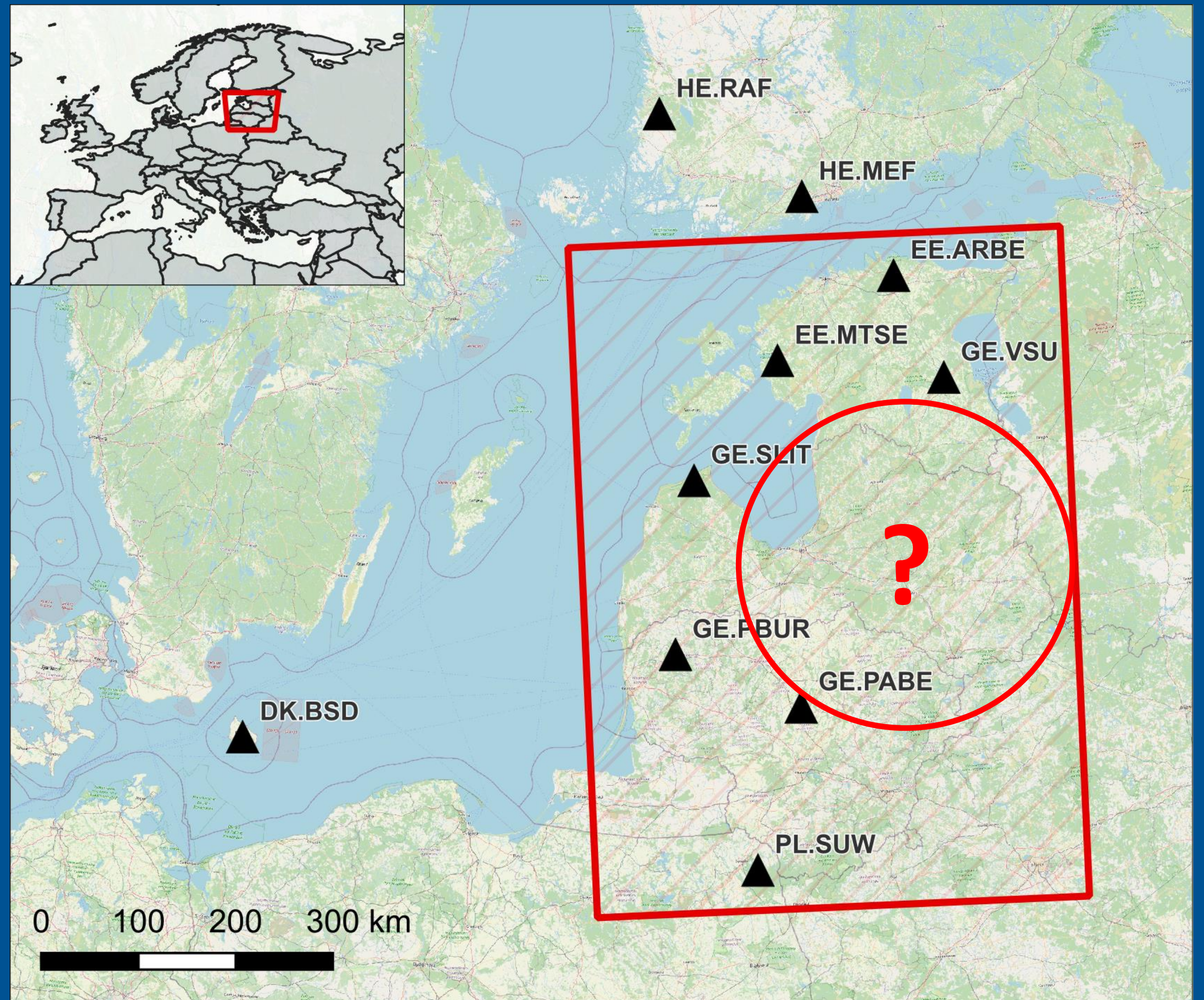
Aktualitāte

Seismiskais monitorings ir svarīgs aktuāla seismiskā riska novērtēšanai

Baltijas apkārtnē ir 10 (11) seismiskās stacijas, bet tās nav vienmērīgi izvietotas

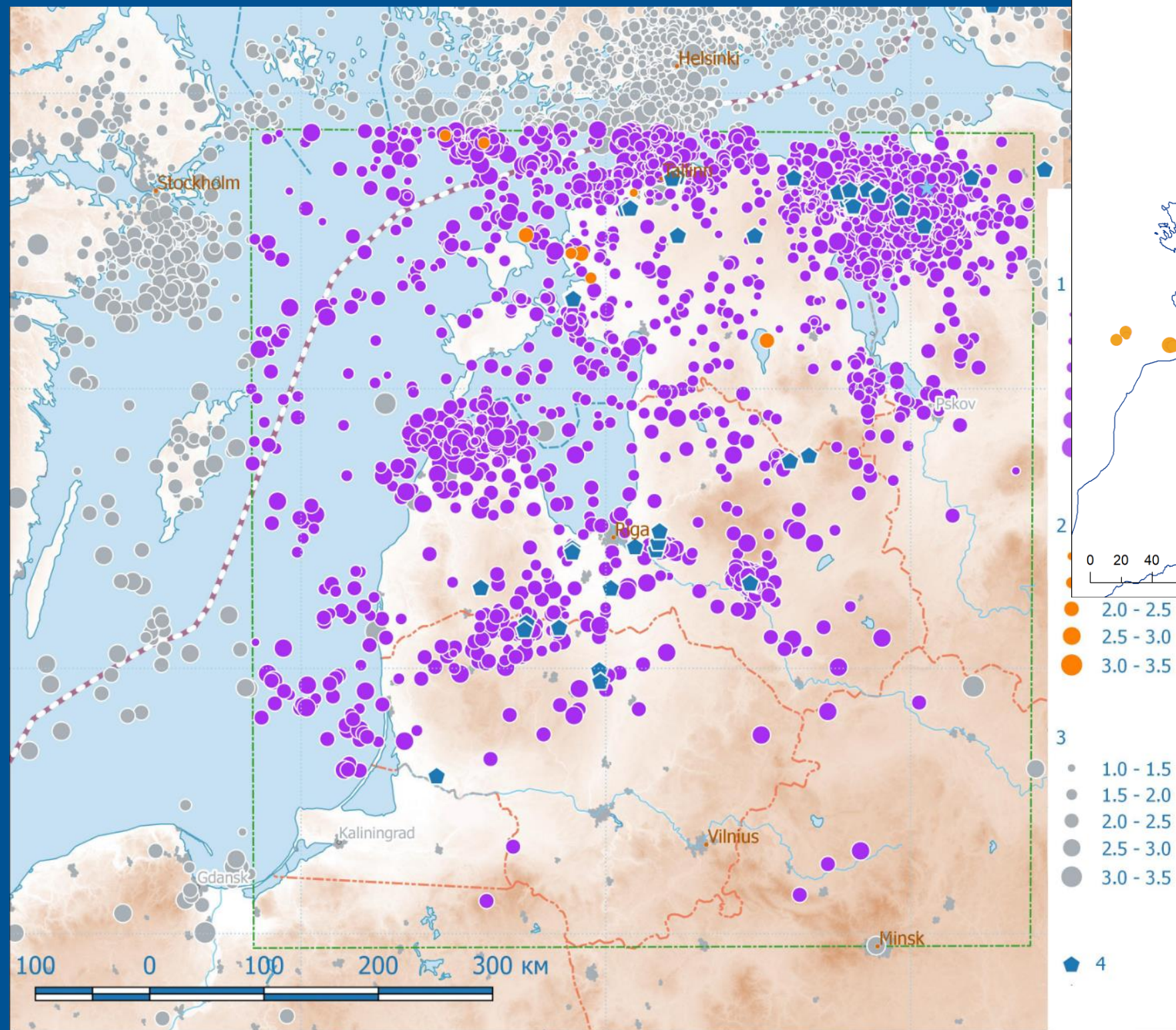
Blīvāks staciju tīkls ļautu uztvert mazākas magnitūdas notikumus, **veikt precīzākas ģeodinamiskos pētījumus** un ļautu uzlabot monitoringa tīkla precizitāti

Potenciāliem nākotnes liela mēroga projektiem saistīti ar **Zemes dzīļu izmantošanu** nepieciešams **labāks seismiskais monitorings**

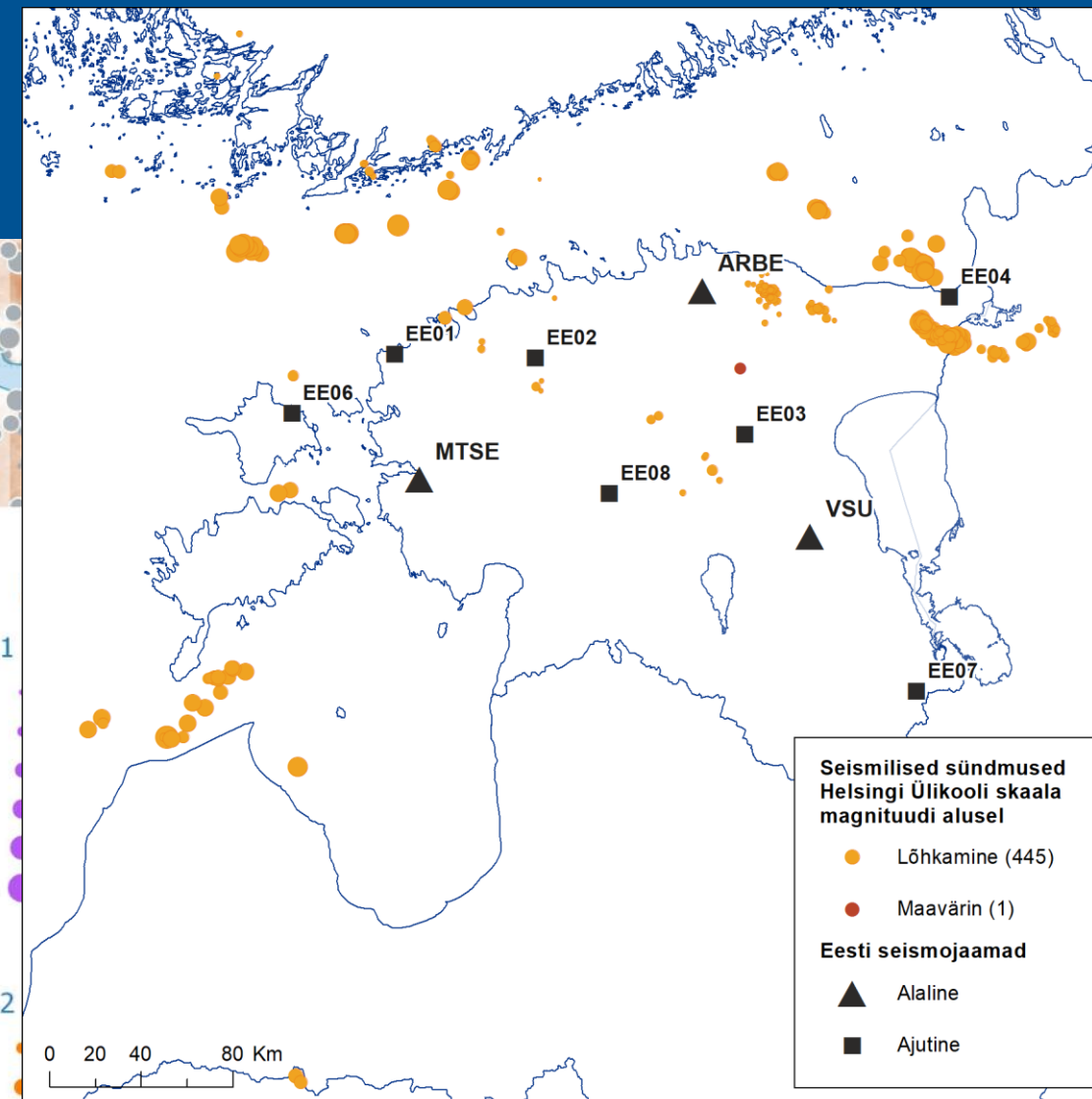

1. attēls. Seismiskās stacijas Latvijas apkārtnē

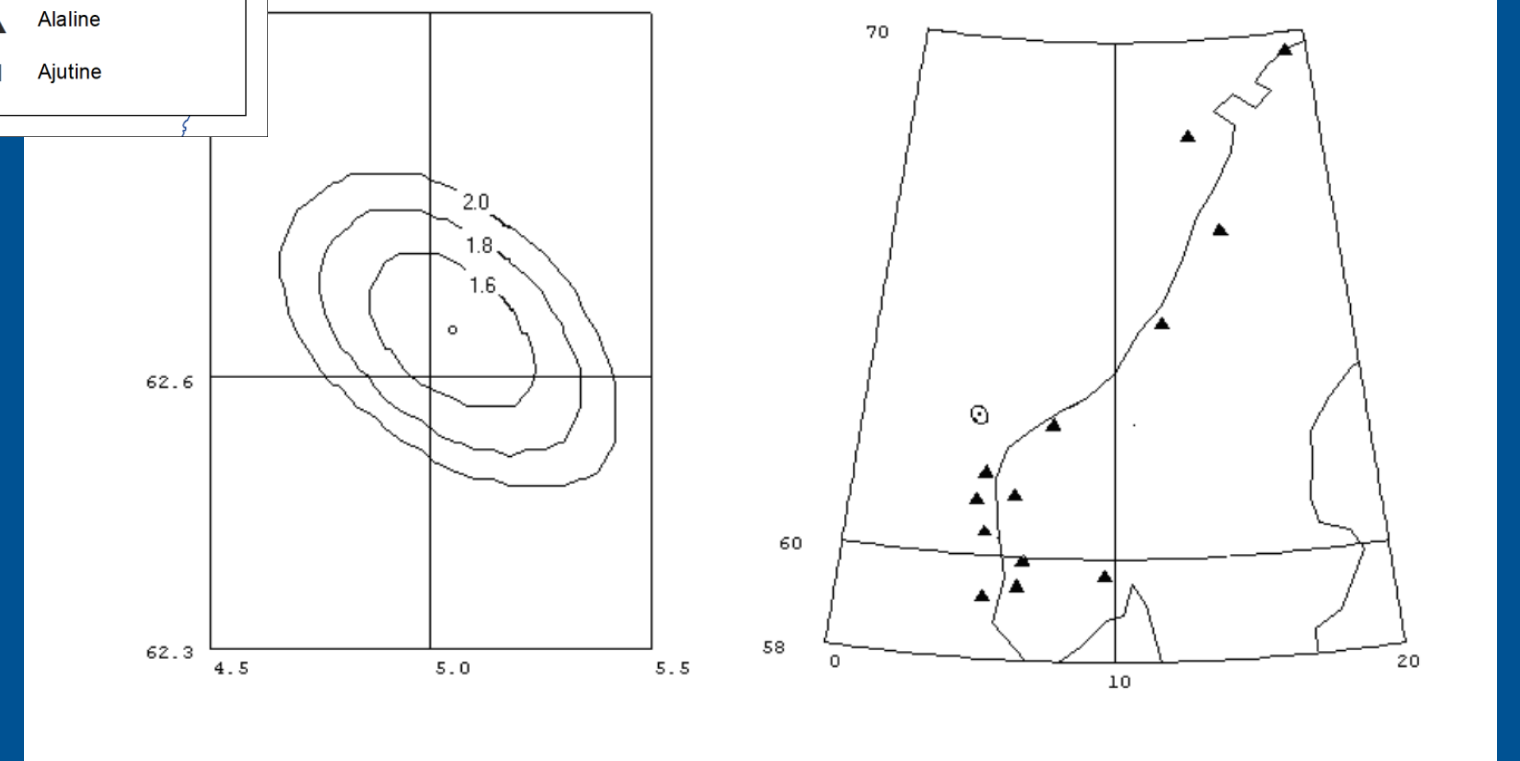
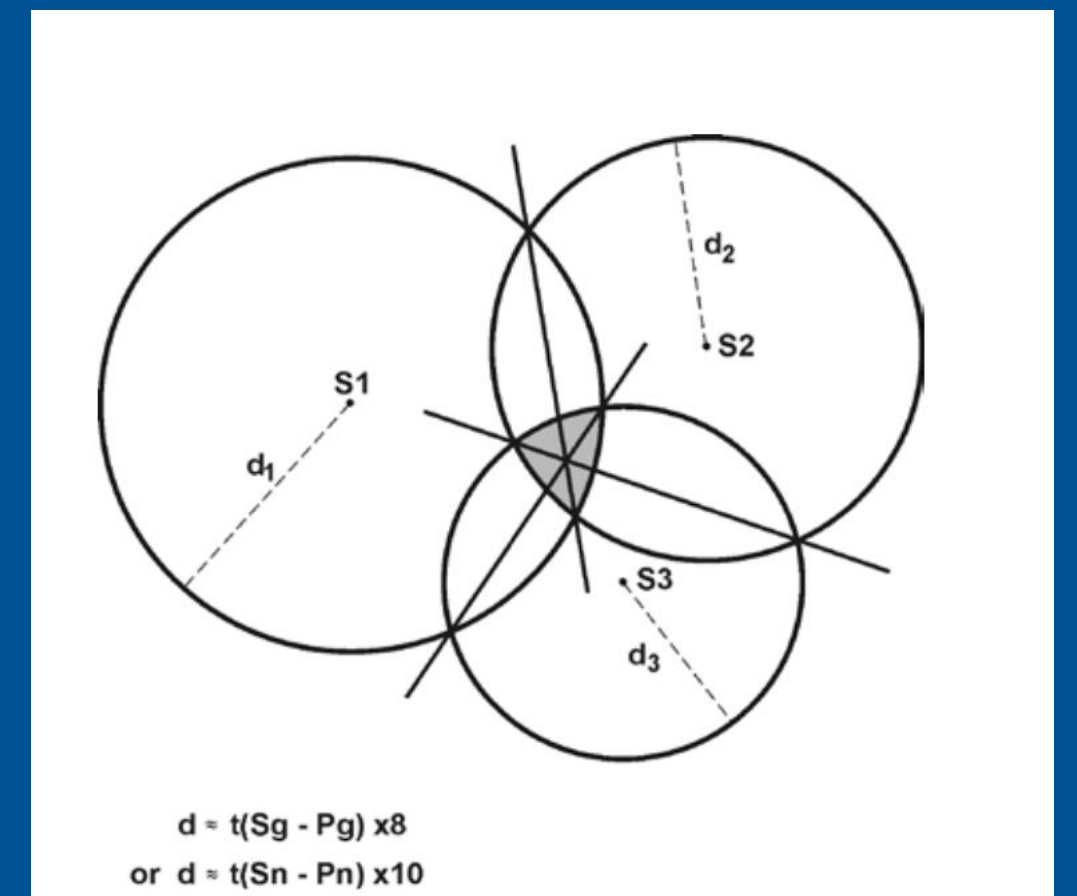
Seismiskie notikumi Latvijā

2. att. Seismiskie notikumi Baltijas valstu apkārtnē no 2008. līdz 2020. gadam pēc Nikuļins (1)

3. att. Seismiskie notikumi un mērijumu stacijas Igaunijā, 2020. gadā

4. att. Triangulācijas un grid-search metodes piemērs ar RMSE kļūdu, kas aprēķina iespējamās zemestrīces atrašanās vietas Norvēģijā (2)

Pētījuma mērķis

Sadarbībā ar Helmholtz Centre Potsdam pētniekiem, pārbaudīt potenciālas vietas Latvijā, kurās varētu uzstādīt jaunus plašjoslas seismogrāfus

Trillium Compact seismogrāfs

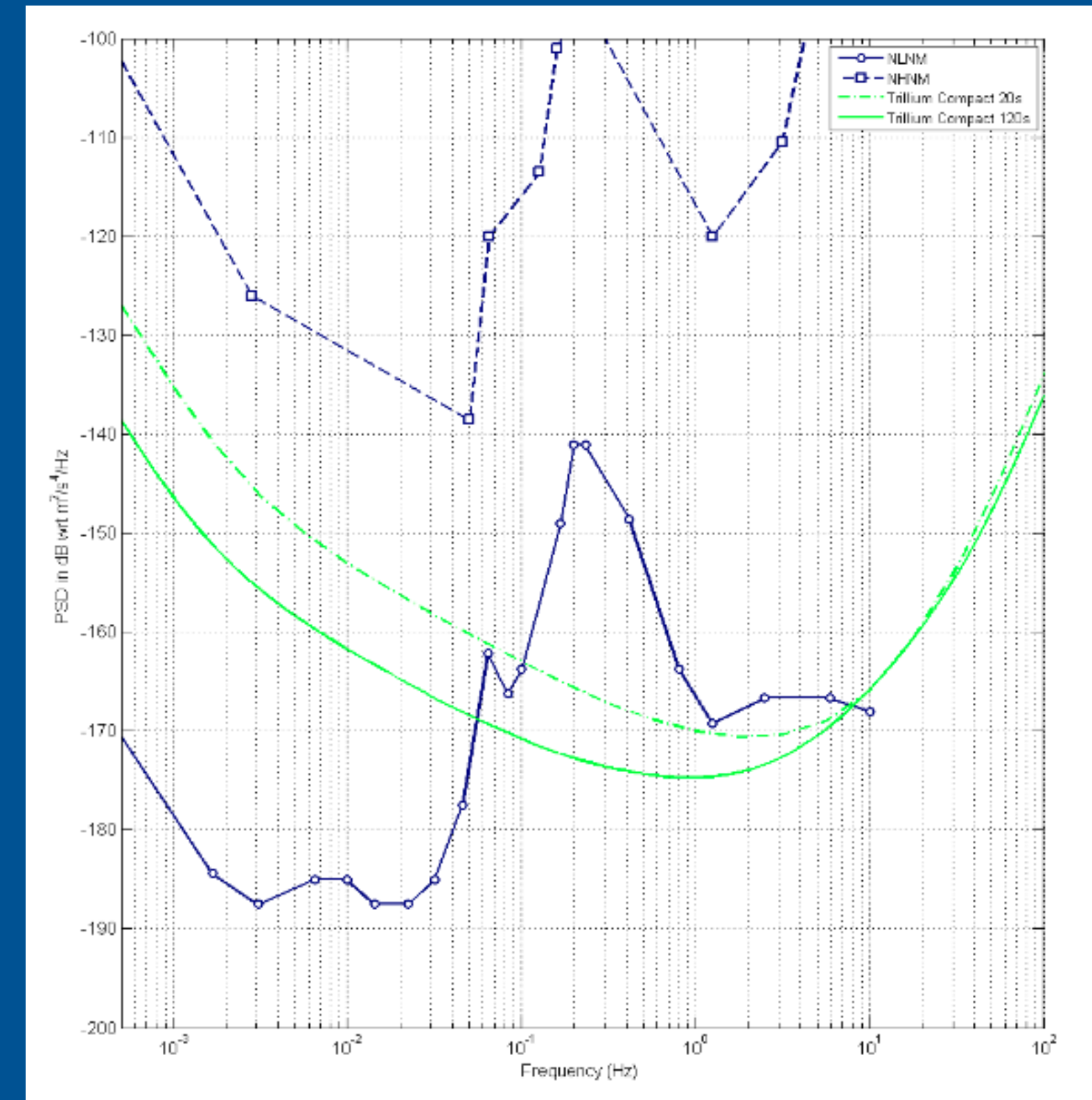
Joslas platums/120s: -3 dB pie 120 s perioda un 108 Hz

Joslas platums/20s: -3 dB pie 20 s perioda un 108 Hz

Viegli uzstādāms, kompakts un izturīgs instruments

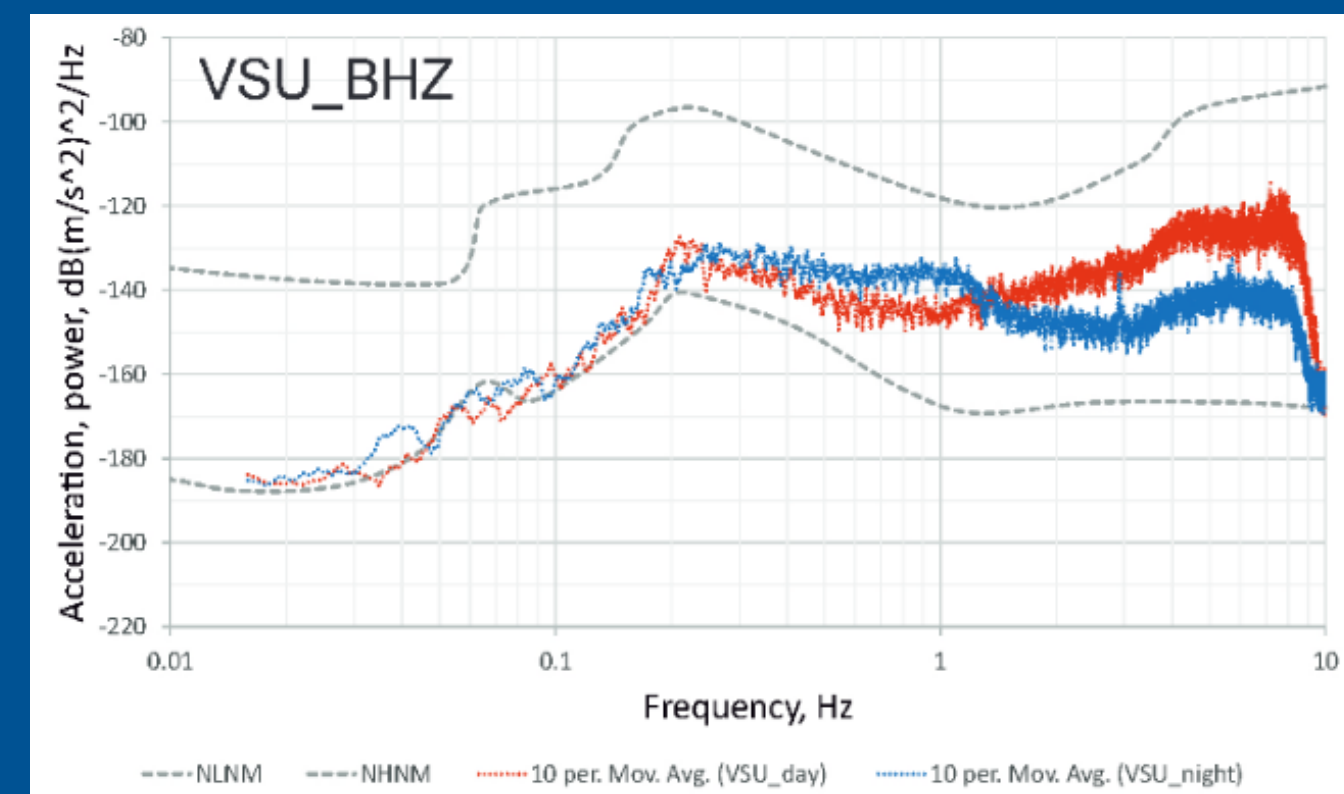
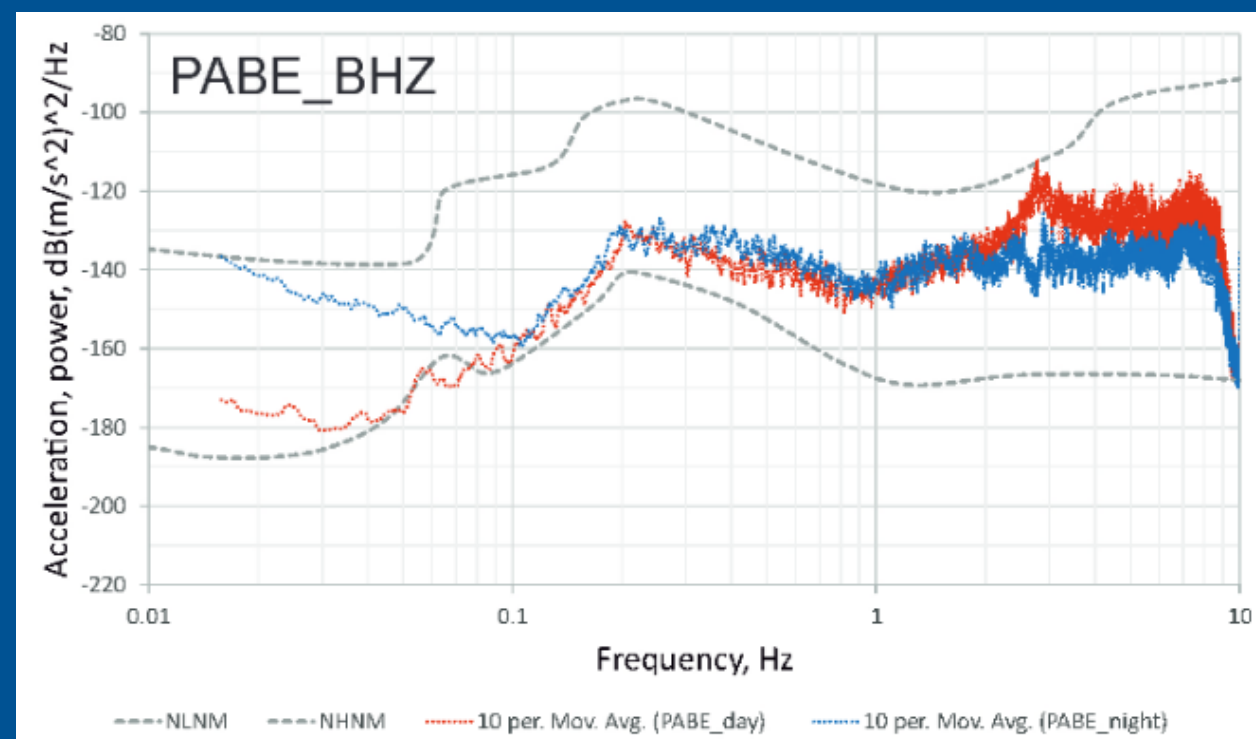
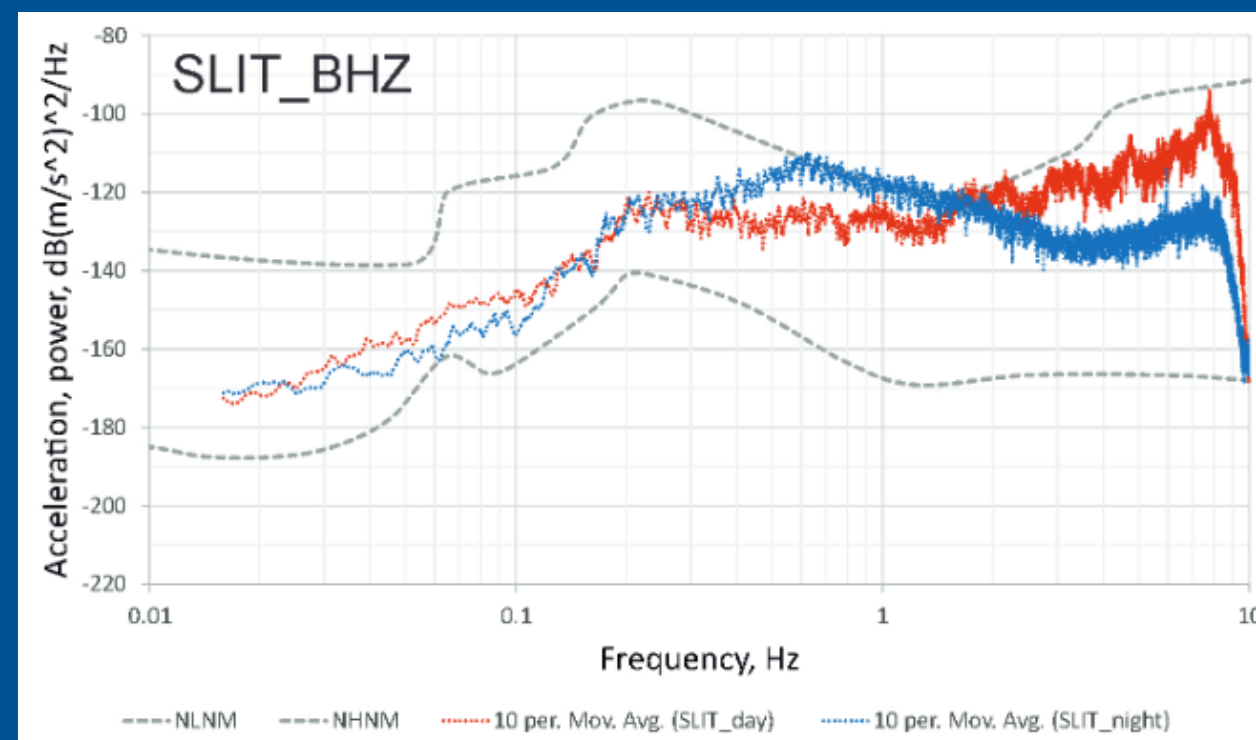

5. att. Trillium Compact instruments un tā paštroksnis

Seismiskās stacijas Latvijas apkārtnē

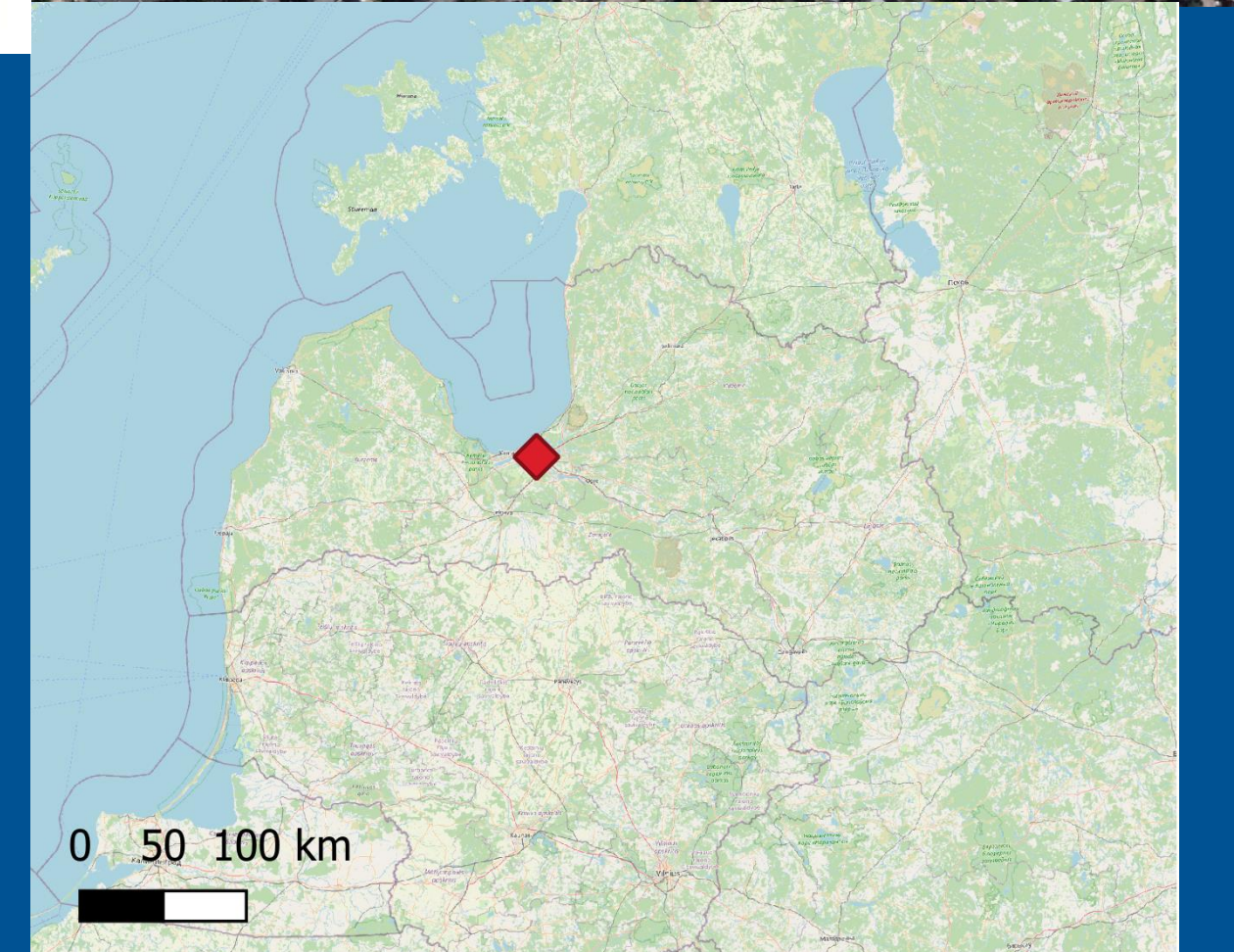
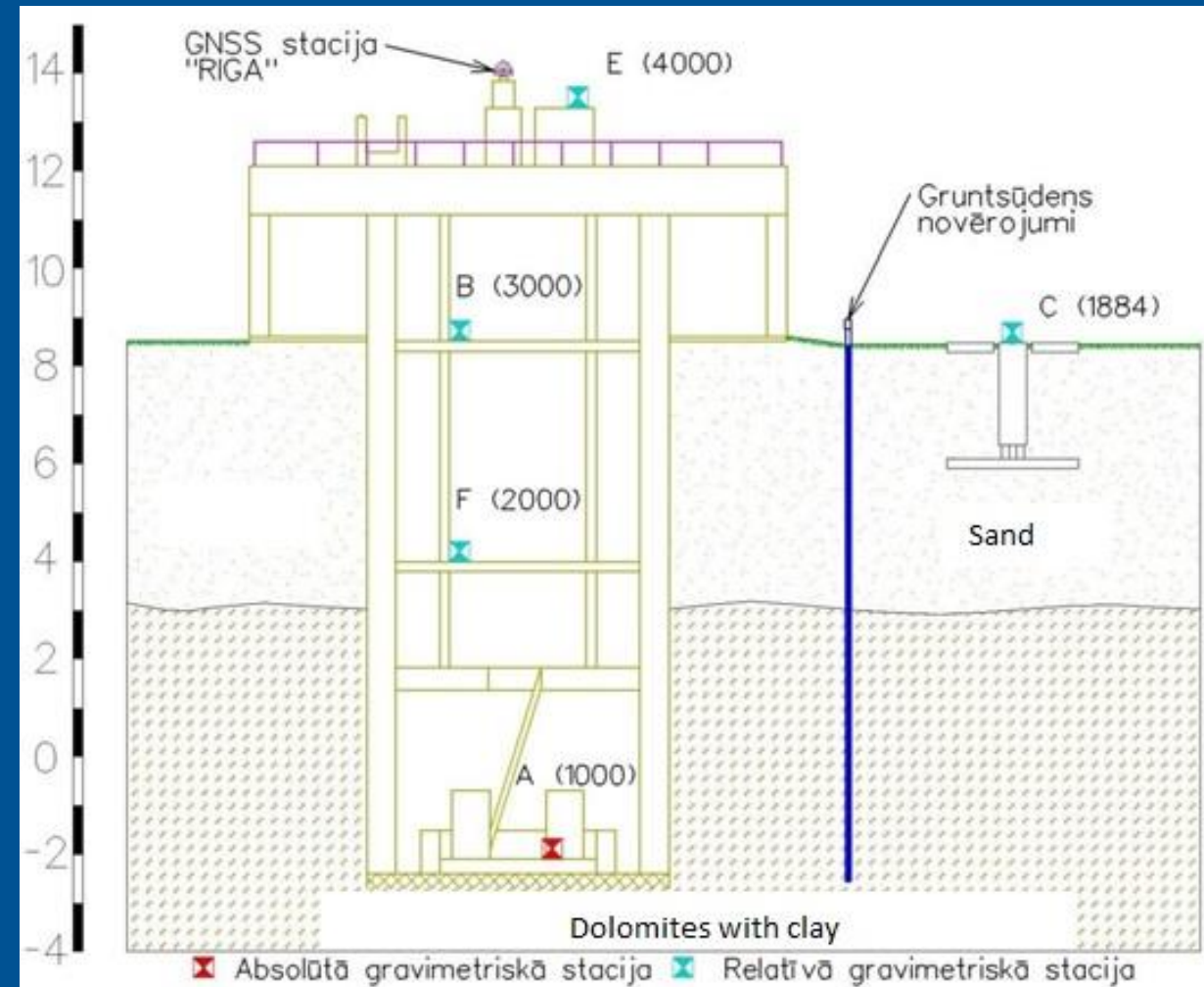
Pats galvenais indikators stacijas vietas atbilstībai ir **fona troksnis** kāds novērojams katrā stacijā.

6. att. Dažādu Baltijas reģiona staciju seismiskais fona troksnis un salīdzinājums ar trokšņa standarta modeļiem (pēc Ņikuļins (1))

Rīgas stacija

- Botāniskā dārza observatorijas pagrabs
- Sensors uzstādīts 20. oktobrī; mērījumi veikti līdz 15. novembrim
- Uzstādīšana kopā ar GEOFON tīkla speciālistiem
- Dati saglabāti GEOFON piesaistītajā GX seismiskajā tīklā zem abreviatūras RIGA
- Stacija īslaicīgi pievienota seismoloģiskā monitoringa tīklam
- Lokācijā notiek arī **augstas izšķirtspējas brīvās krišanas paātrinājuma** mērījumi

7. att. Rīgas botāniskā dārza observatorijas atrašanās vieta un rasējuma shēma

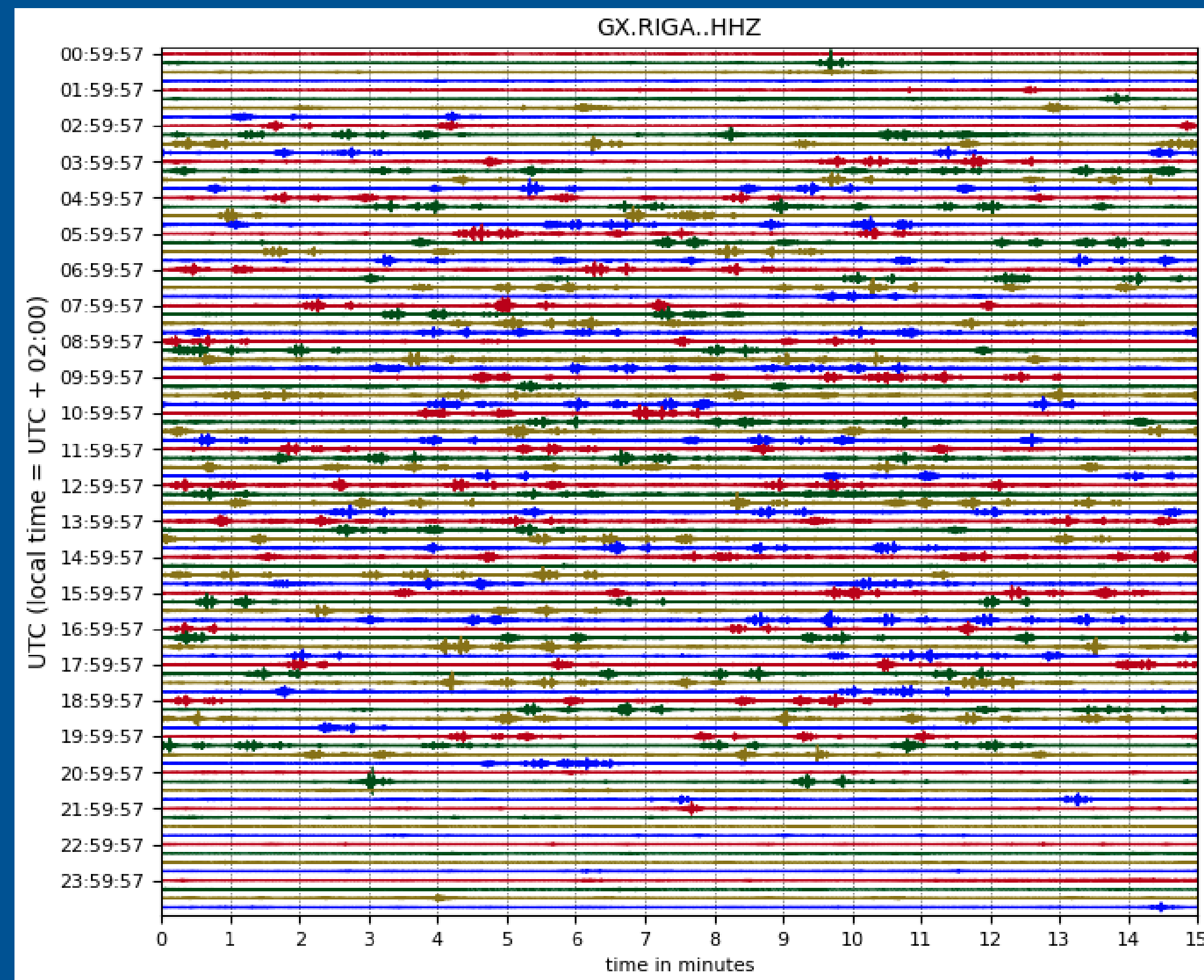
Rīgas stacija

8. att. Rīgas botāniskā dārza pagrabs un tur novietotais seismogrāfs

Rīgas stacija – testa rezultāti

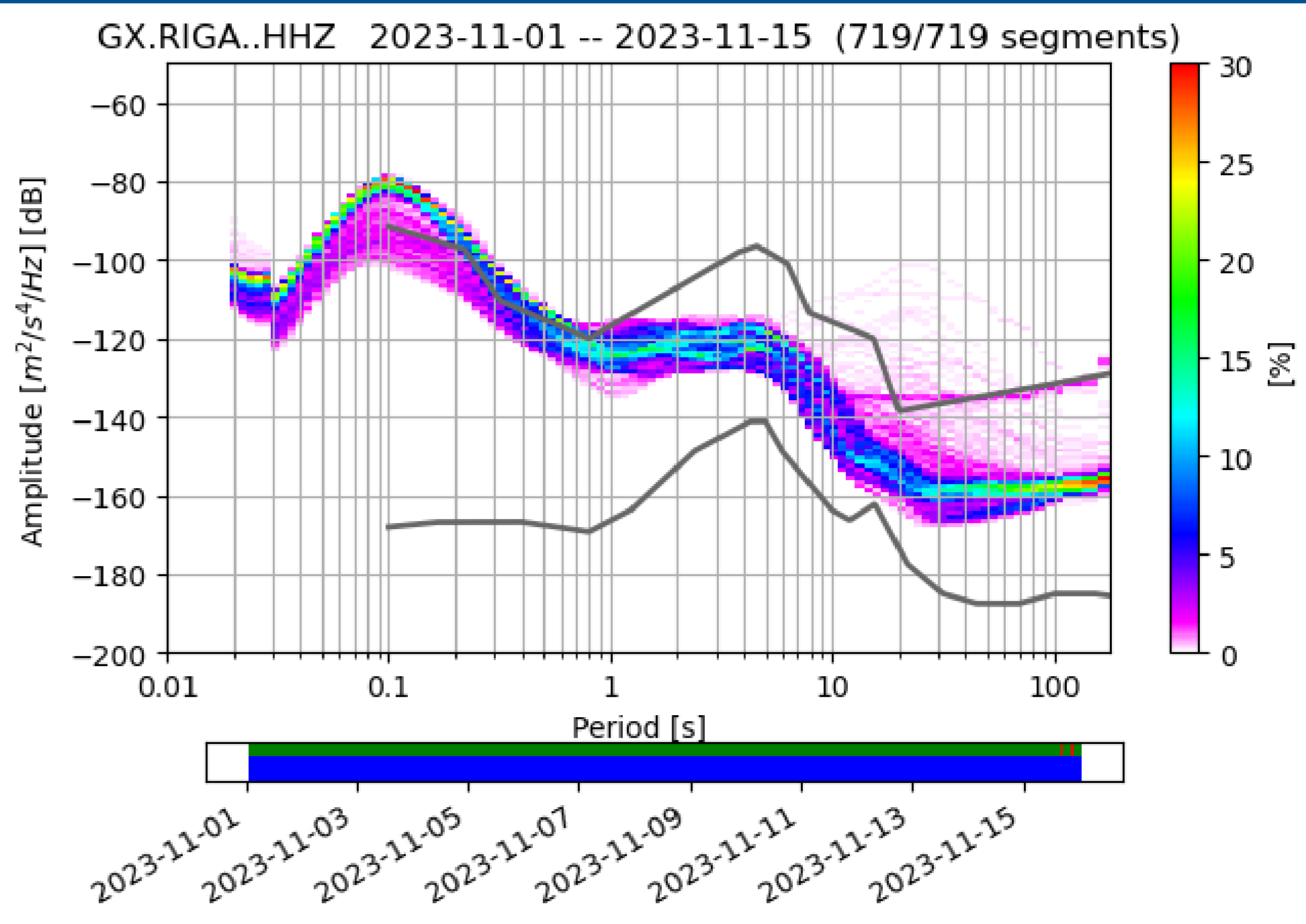
- Par spīti tam, ka šajā vietā veikti gravitācijas mērījumi, **stacija dienā dienā bija praktiski neizmantojama** lokālu notikumu pētījumos
- Pārk liels trokšņa līmenis augstajā frekvenču spektrā (>3Hz)
- Korelācija starp augsto frekvenču vibrācijām un sabiedriskā transporta kustību netālu esošajā pieturā

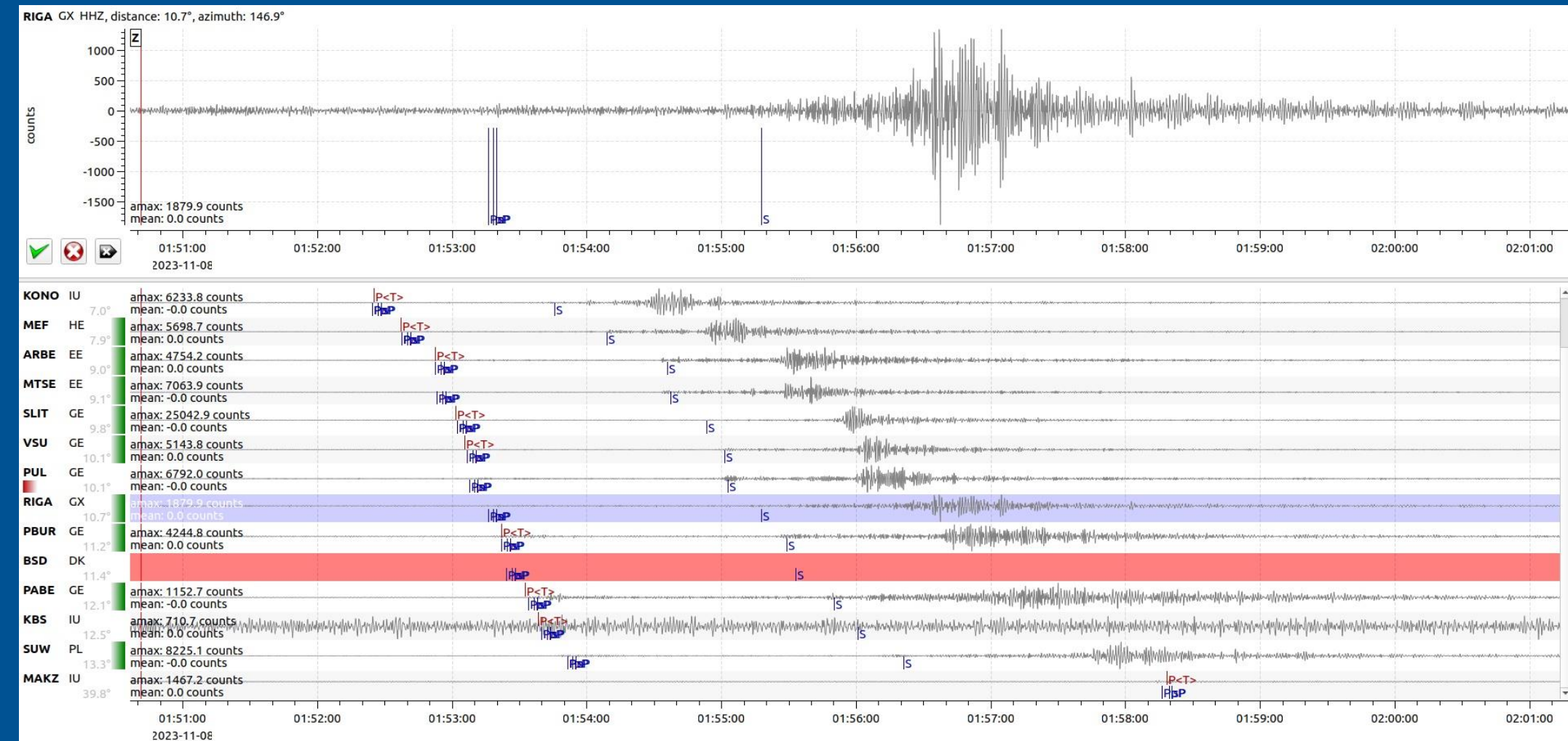
9. att. Uztvertās seismiskās kustības 2022. gada 22. oktobrī

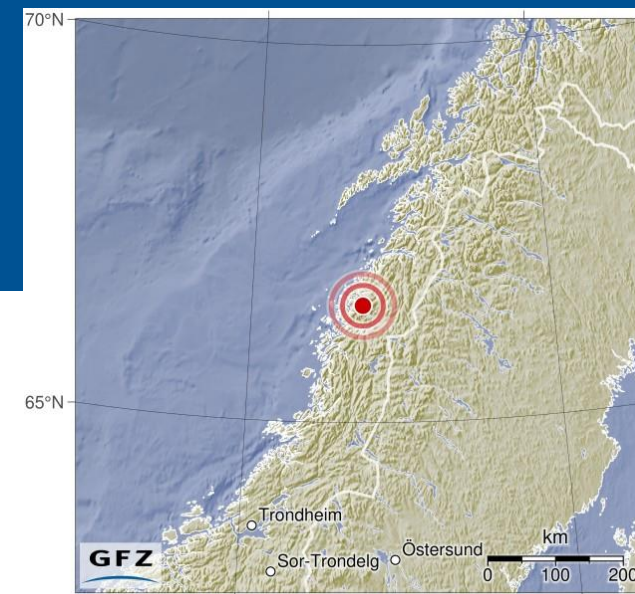
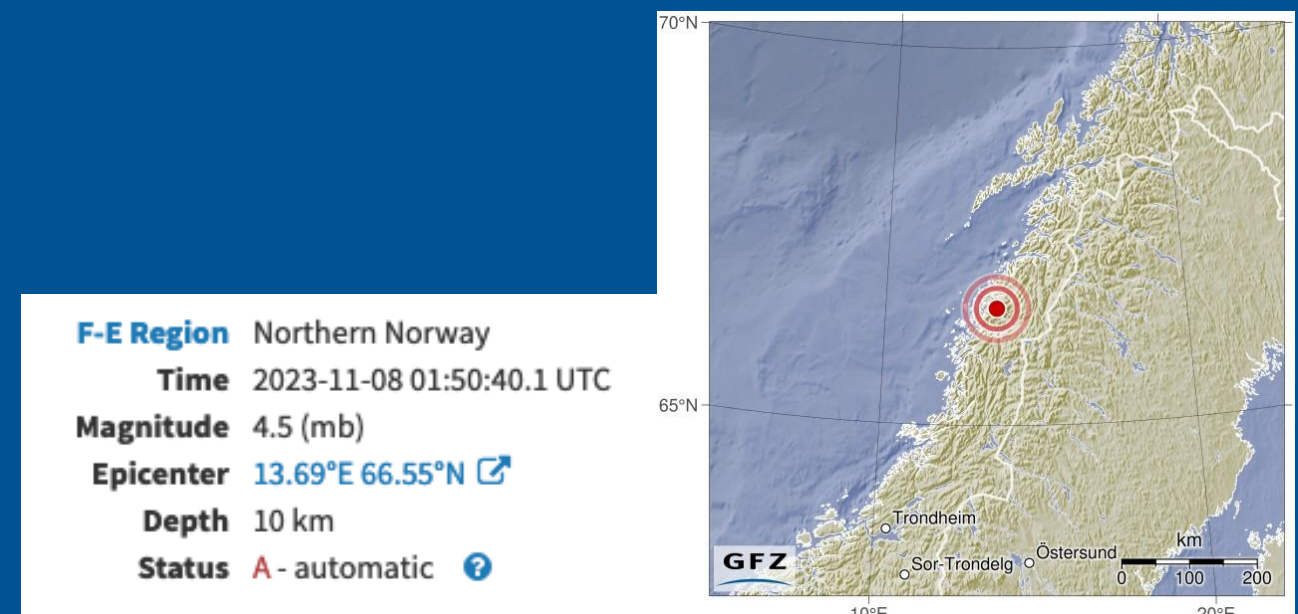
Rīgas stacija – testa rezultāti

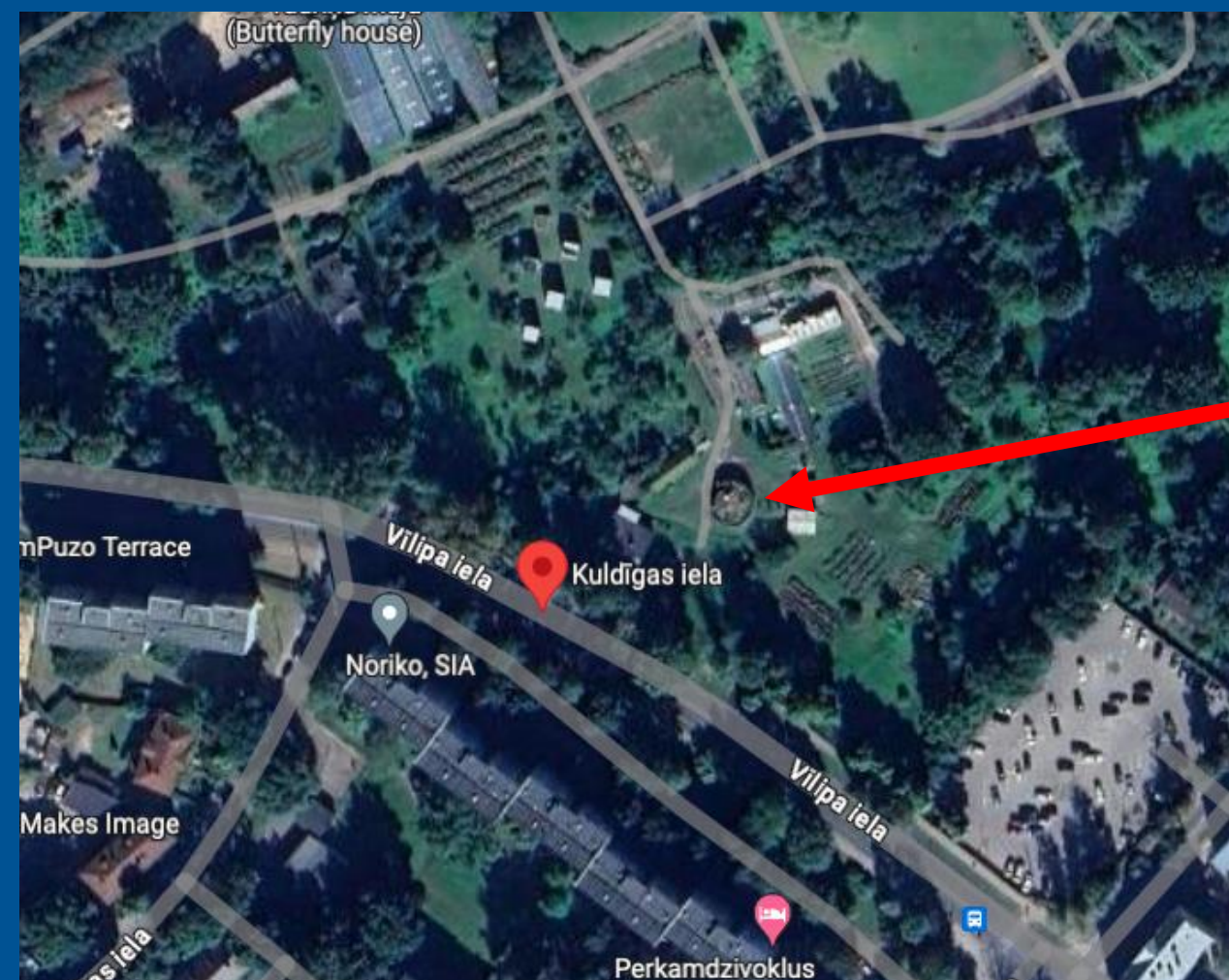
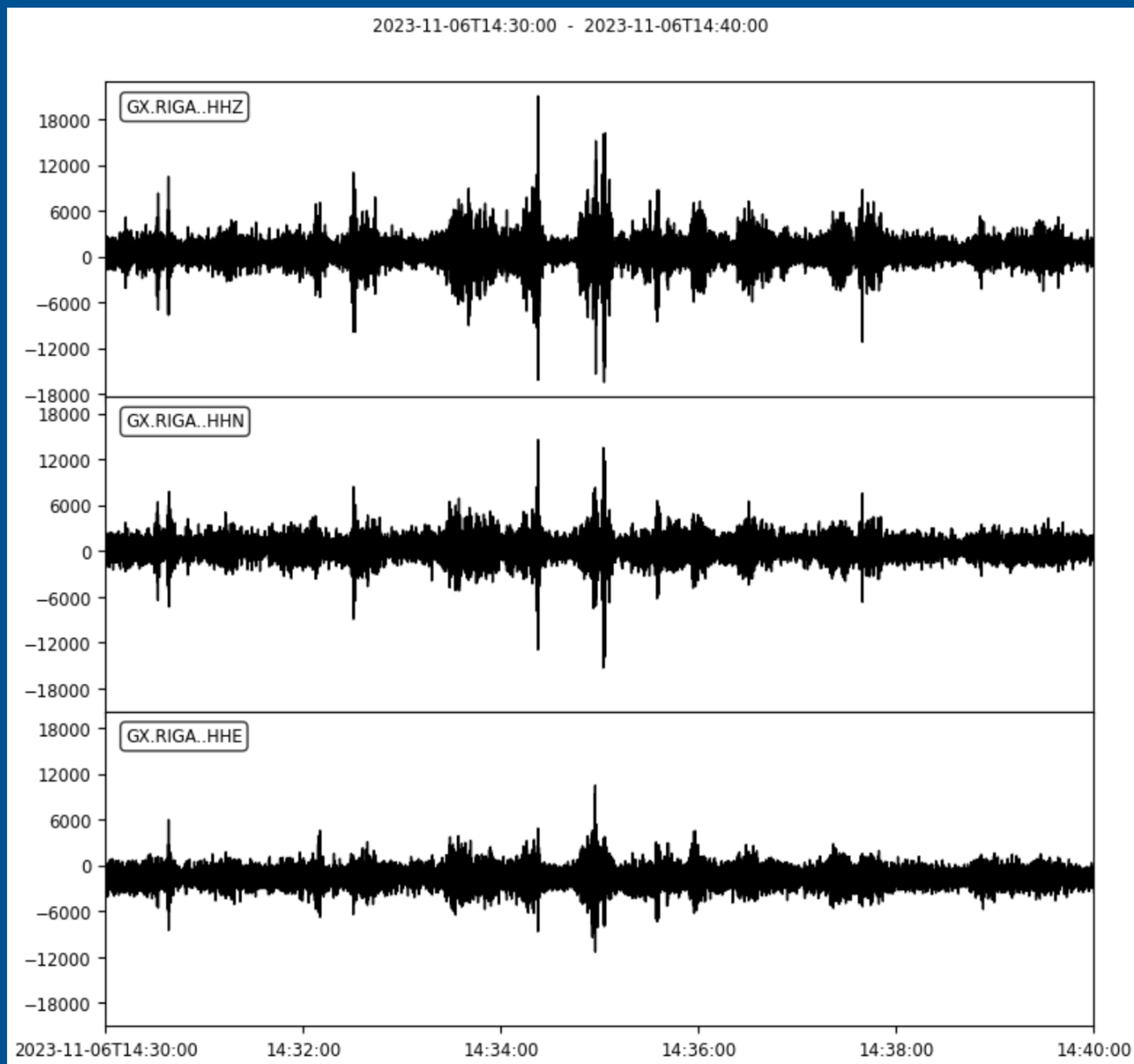
11. att. Rīgas stacijas seismiskais fona troksnis 2023. gada novembrī

12. att. Zemestrīce Norvēģijas ziemeļos 2023. gada 8. novembrī ar magnitūdu 4,5 - redzama arī filtrētos Rīgas stacijas datus (low-pass <2Hz)

Rīgas stacija – testa rezultāti

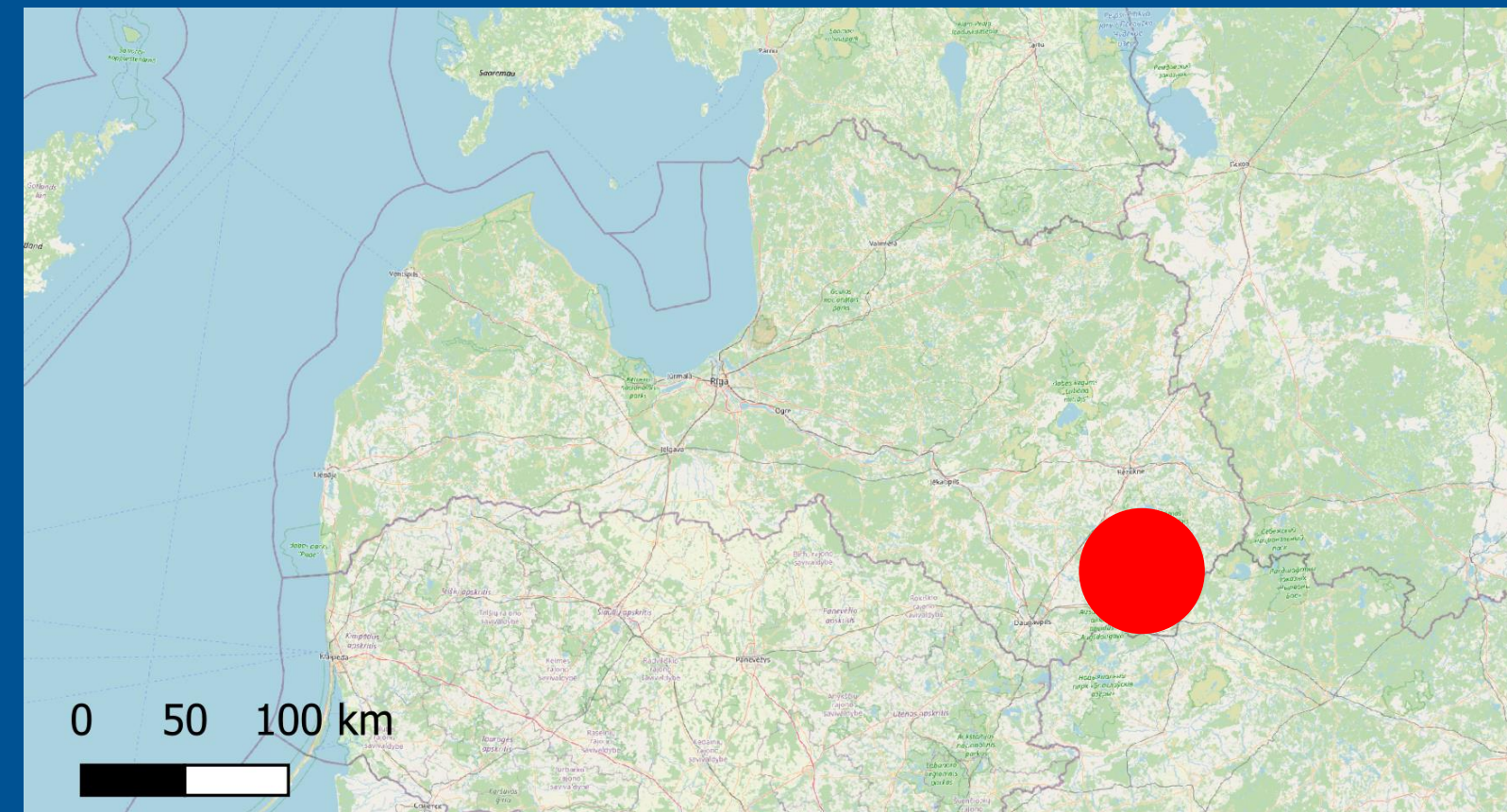

Observatorija

	Piņķi 4 from Abrenes iela	5 min 16:32
	Iļģuciems 25 from Brīvības iela	5 min 16:32
	Iļģuciems 9 from Stacijas laukums	9 min 16:36
	Imanta 21 from Jugla	13 min 16:40
	Zolitūde 46 from Ziepniekkalna D/P	15 min 16:42
	Iļģuciems 25 from Brīvības iela	15 min 16:42

Dagdas stacija

- Apsargātā vietā Dagdas apkārtnē, kur LĢIA veic ģeofizikālus mērījumus
- Objekts smilšu pakalnā. Vairāki ~2m dziļi bunkuri
- **Nav tik labi apstākļi** – temperatūra ~ 2°C, zem augsnes sasaluma robežas, **nav kontrolēts relatīvais mitrums**
- Testa stacija uzstādīta pašu spēkiem 5. janvārī
- Diemžēl stacija šobrīd ir pārtraukusi strādāt
- Stacijas dati saglabāti **zem tā paša koda** – **RIGA**

14. att. Dagdas stacijas aptuvenā atrašanās vieta un tajā izveidotie bunkuri

Dagdas stacija

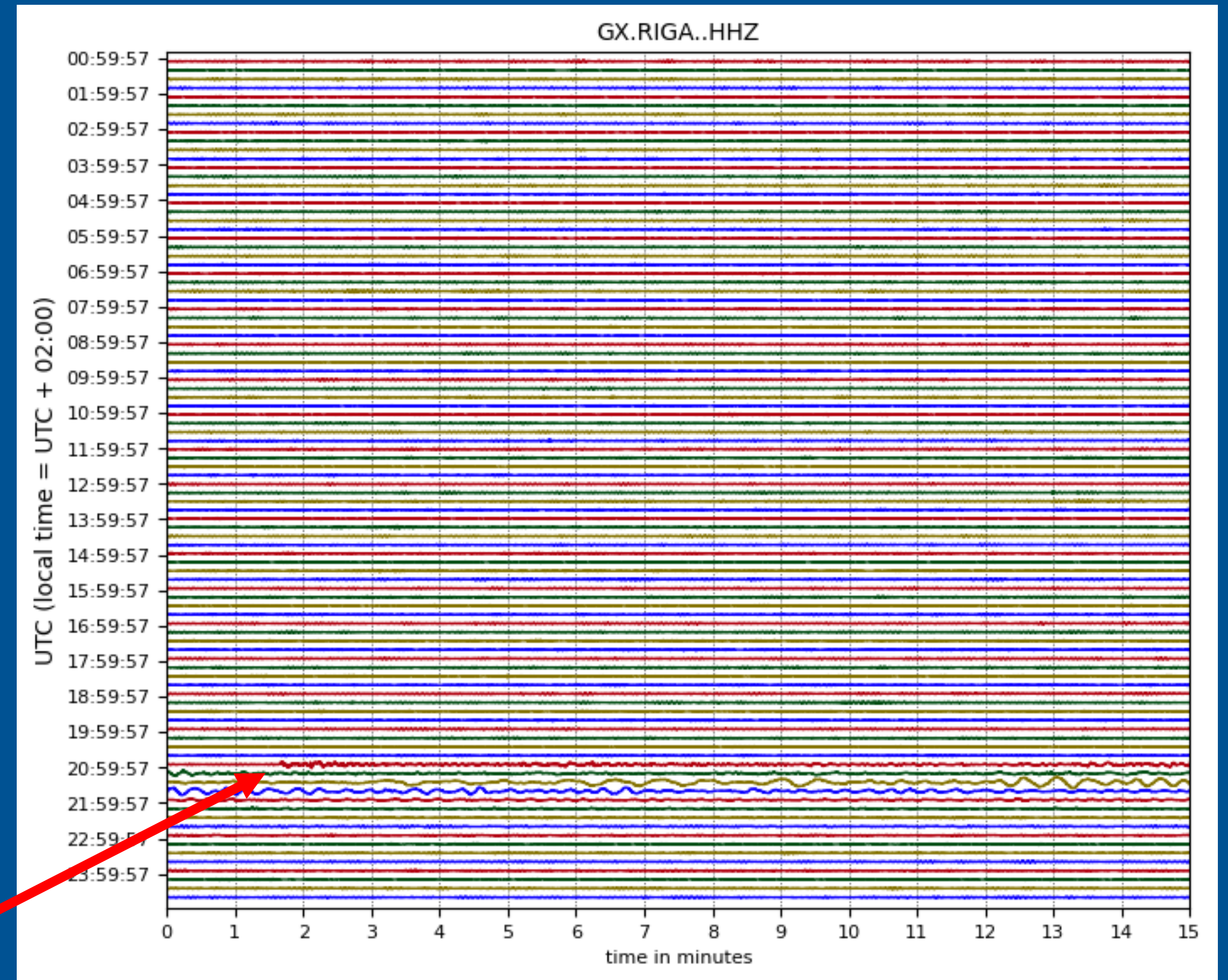
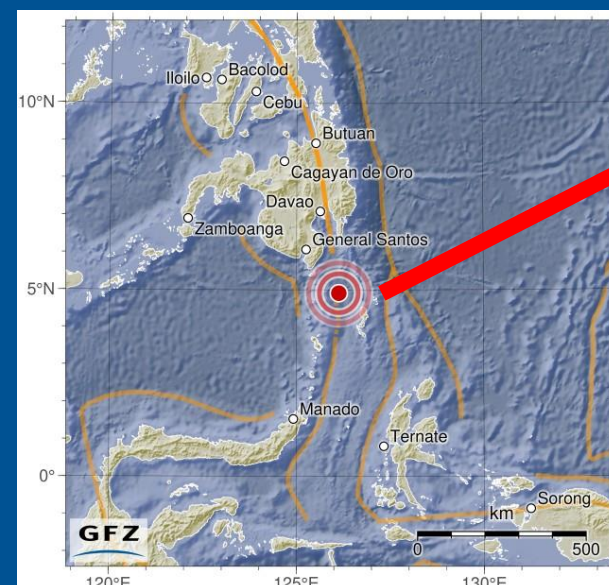

15. attēls. Instrumenta uzstādīšanas process Dagdā

Dagdas stacija – testa rezultāti

- Pirmie rezultāti rāda, ka augstas frekvences trokšņa līmenis ir ievērojami zemāks
- Stacijā veiksmīgi uztvertas teleseismiskās zemestrīces
- Mērījumu dati vēl pilnībā nav apstrādāti
- Pagaidām vieta izskatās perspektīva seismoloģiskajiem novērojumiem
- Jānovērtē arī citi faktori saistībā ar stacijas lokācijas izvēli, piemēram, apkārtnes ģeoloģiskā uzbūve, patstāvīgas infrastruktūras nodrošināšana utml.

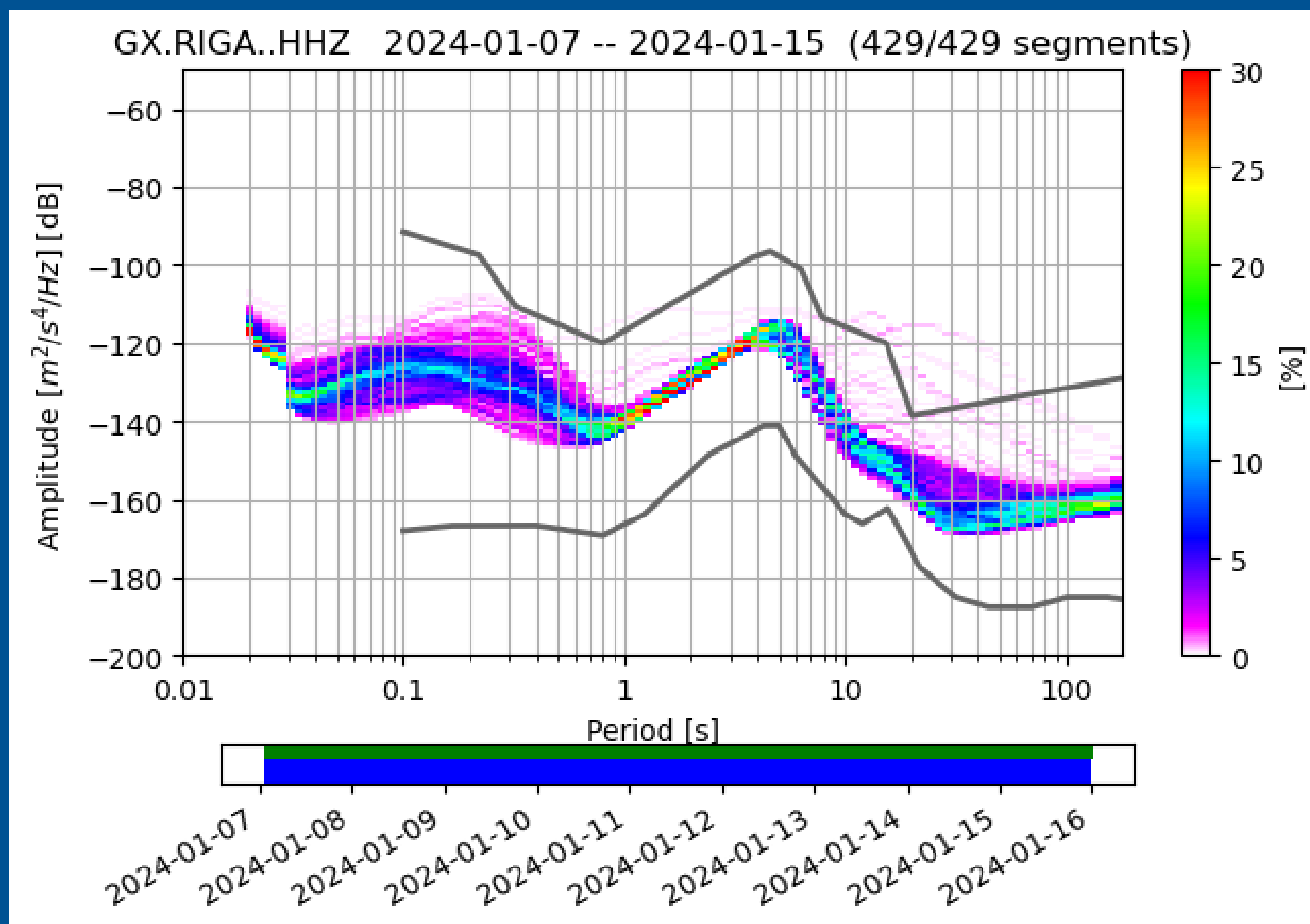
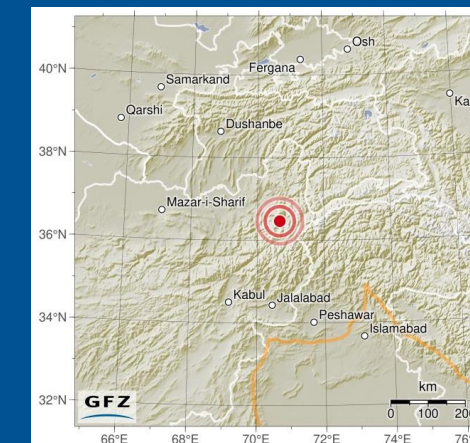
F-E Region	Talau Islands, Indonesia
Time	2024-01-08 20:48:46.2 UTC
Magnitude	6.7 (Mw)
Epicenter	126.13°E 4.91°N
Depth	86 km
Status	C - confirmed

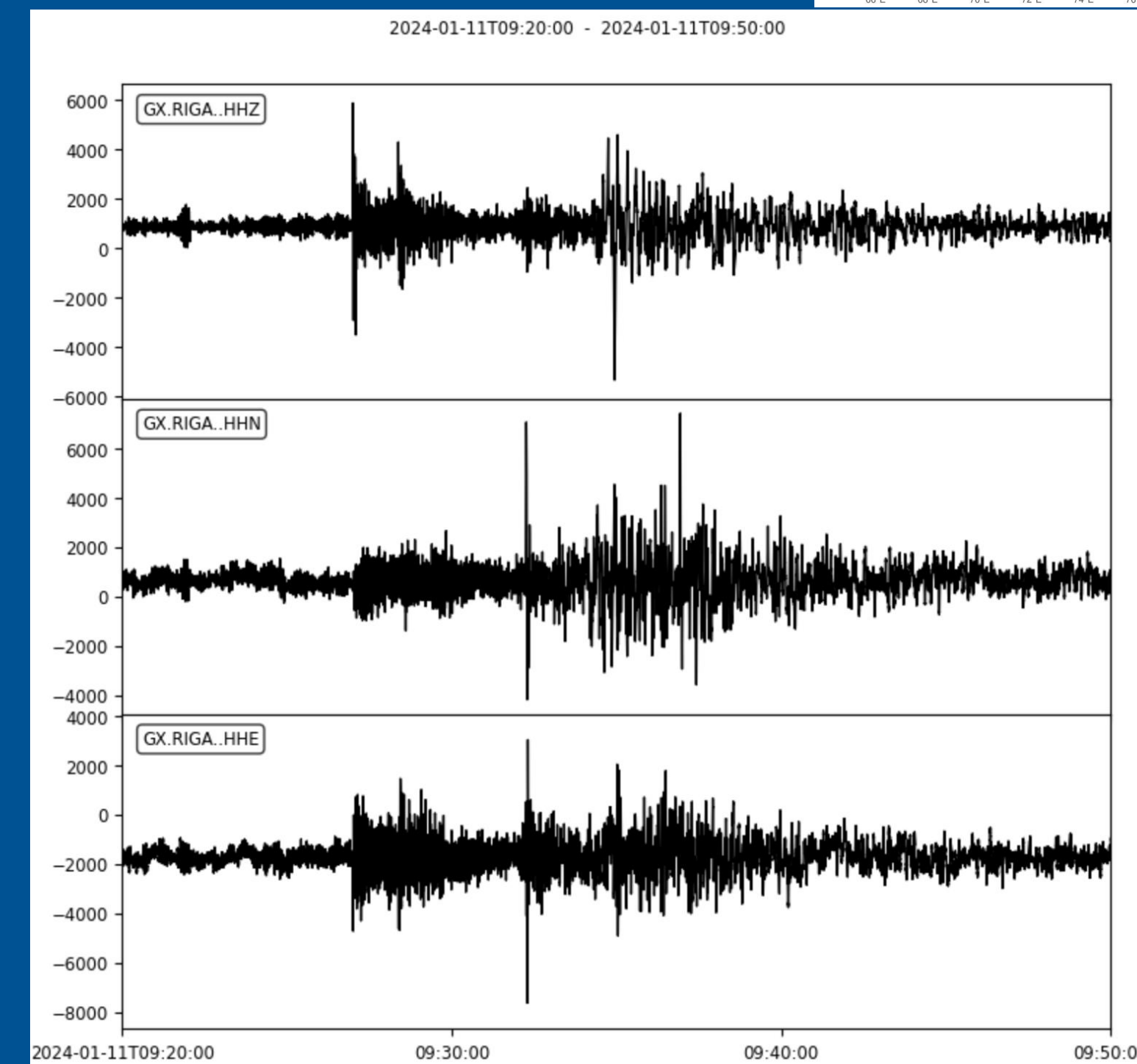
16. att. Dagdas stacijas mērījumi 2024. gada 8. janvārī

Dagdas stacija

F-E Region Hindu Kush Region, Afghanistan
Time 2024-01-11 09:20:26.2 UTC
Magnitude 6.4 (Mw)
Epicenter 70.67°E 36.47°N
Depth 199 km
Status M - manually revised

17. att. Dagdas stacijas fona troksnis 2024. gada janvārī

18. att. Teleseismiskā zemestrīce no Dagdas stacijas, 2024. gada 11. janvārī

Literatūras saraksts

- (1) Nikuļins, V. G. (2020). Seismological Monitoring in Latvia. _Summary of the Bulletin of the International Seismological Centre_, _54_(I), 50–66.
<https://doi.org/10.31905/BKETRT2R>
- (2) IASPEI standard phase list. Pieejams: <http://www.isc.ac.uk/standards/phases/>

Paldies par uzmanību!
Jautājumi?

**UNIVERSITY
OF LATVIA**